

Beste donateurs,

In deze Nieuwsbrief: Onze paarden en pony. De donateursdag op zondag, 16 juli 2023. Uitbreiding van onze kippenbrigade en deelname aan Indoor Friesland.

Onze paarden en pony

De dood van **Fellow** bracht een stroom van miltjes en kaarten op gang. Heel veel donateurs hadden een warme plek voor hem in hun hart. Zijn overlijden deed veel mensen verdriet. Van ruiters van *Manege Waarland* die nog op hem gereden hadden tot donateurs uit Friesland die hem al die jaren kenden als hun favoriete pensioenpaard. Lieve, mooie en goede herinneringen werden gedeeld. Aan ieder die reageerde: heel veel dank. Er blijft het gemis. Als ik 's avonds de steekkar met voerbakken naar het verste staldeel rijd, wacht ik onbewust nog altijd op het opgetogen gehinnik waarmee hij iedere dag aangaf dat hij graag wou eten. Soms heb je nog de neiging zijn springschoenen te pakken die hij altijd omkreeg voor hij naar buiten ging. Lieve Fellow was zo lang bij ons. Hij hoorde zo bij ons thuis.. Na zijn dood besloten we: er komt geen nieuw paard in Fellow's stal. Net zoals destijds Sandro verhuisde naar de stal van zijn beste vriend Le Duc, zo verhuisden we **Pomar** naar Fellow's stal. Fellow en Pomar waren hele goede kameraden. Hun vriendschap die er al was in *Manege Waarland* pakten ze na 10 jaar direct weer op. Pomar was heel tevreden met zijn nieuwe stal. Ruimer nog dan zijn hoekstal en dat nodigt uit om extra te bewegen en dat is goed voor hem. Hij heeft artrose-verschijnselen. En heel fijn: twee openslaande ramen. Hij wisselt graag af bij het naar buiten kijken van het rechter- naar het linkerraam. De ramen aan zijn kant kunnen bovendien bijna het hele jaar openblijven. Met Pomar's verhuizing naar de stal van Fellow was de volgende stap: **Nirvana** naar de hoekstal die Pomar had. Die ligt naast Pomar's nieuwe stal.

Onze lieve Fellow

Nirvana, links en Pomar in de wei: Altijd samen.

Nirvana is dol op Pomar. Ze heeft in hem precies het goede maatje gevonden. Met zijn rust, gemoedelijkheid en vriendelijkheid is hij het juiste tegenwicht voor haar temperamentvolle, toch wat nerveuze karakter. Als Pomar aan het eind van de dag wat later op stal komt dan Nirvana, draait ze opgewonden rond en wordt pas rustig als hij zijn stal instapt. In de wei wijkt ze niet van zijn zijde. Ook Nirvana heeft nu een stal met een openslaand raam. 's Avonds staat ze urenlang met haar hoofd naar

buiten. Genietend van het uitzicht.. Twee tevreden en gelukkige paarden. Voor hen en voor ons voelt de

verhuizing goed. Bij de jaarlijkse behandeling van de gebitten dit jaar had dierenarts Jessica Webb al aangegeven dat er een specialist aan te pas moest komen voor de gespleten kies in Nirvana's gebit. Gelukkig was de Dierenkliniek in Emmeloord weer bereid die operatie bij ons op stal te doen. Op 15 september kwam Ines Santos van die kliniek. Bij het maken van de röntgenfoto bleek dat er nóg een kies was die operatief moest worden verwijderd: een gebroken kies...Het werd een langdurige ingreep: die kies zat muurvast. Ines is uit hetzelfde hout gesneden als collega Ellen Compagnie die vorig jaar Fellow's gebit onder handen nam. Ines geeft niet op. Na bijna drie uur zorgvuldig en geduldig wrikken was de kies er uit. De gespleten kies moet begin november behandeld worden. Wordt vervolgd dus. Met heel veel dank aan Ines Santos.

Macho gaat het heel goed. Hij ziet er mooi uit, zijn vacht glanst volop. Hij eet prima, is goed op gewicht. Maar het is aandoenlijk om bij het uitmesten van zijn stal te zien dat hij

Nirvana wordt behandeld aan haar kies

nog altijd rekening houdt met Snuitje... Ze deelden samen de grote stal. Snuitjes vaste plaats was de rechterkant. Macho stond altijd links. Mest en natte plekken vind je nog altijd bijna alleen maar in "zijn" deel van die stal. Na meer dan drie maanden ligt er zelden een vijgenhoopje aan Snuitje's kant. Hij was jarenlang zo gewend rekening met haar te houden. Dat doet hij nog steeds....Ons kleine weduwnaartje. Het is goed dat Macho en Snuitje samen meer dan vier jaar bij ons waren. Onze stallen zijn in die tijd helemaal zijn thuis geworden. Macho was heel gehecht aan Snuitje, maar heeft in die jaren gelukkig met meer paarden vriendschap gesloten: Rolinda, Rianne en Lizzy zijn zijn vertrouwde vaste gezelschap. Af en toe speelt Rianne eventjes met hem, rond galopperend in de buitenbak. En daar doet hij graag aan mee.

Voor **Rianne** en **Lizzy** hebben we deze zomer de DAP Dokkum er bij gehaald. Rianne kreeg weer last van hoefbevangenheidsverschijnselen. Lizzy was zwaar kreupel: een pees-

Lizzy in een eigen stukje wei

Macho

ontsteking. Marleen Mulder van de DAP Dokkum heeft foto's van de benen van beide merries gemaakt. Bij Rianne was de verklaring voor de hoefbevangenheid: het hoge suikerpercentage in de nieuwe kuil. We hebben een voerscan van die kuil laten maken. Het suikerpercentage is 13%. Te hoog voor Rianne. Ze mag maximaal 10% suiker in haar voer hebben. Voor Rianne zijn baaltjes hooi ingekocht. Die weken we een half uur in water. Daarmee kun je zo'n 30% van de suiker er uit halen. We zijn op zoek naar hooi met een laag suikerpercentage.

Voor **Lizzy** werd in juli een langdurige behandeling ingezet. Pezen zijn slecht doorbloed en een blessure geneest heel langzaam. Dagelijks werd en wordt haar been gekoeld met gelcompressen die we in het vriesvak van de koelkast ijskoud laten worden. Ze startte met zes weken! stalrust. De eerste twee dagen waren heel moeilijk voor Lizzy. Alle paarden stonden buiten in de wei, haar grote vriendin Rolinda liep regelmatig naar het raam van Lizzy's stal en hinnikte luid met maar één vraag: "Waarom kom je niet bij me buiten?!?" Lizzy hinnikte net zo hard terug. Maar na die twee dagen schikte ze zich en werd ze een voorbeeldige patiënte. Allerliefst en geduldig. Iedere dag liepen we met Lizzy rondjes over de gangpaden, door de opslagruimte naar de parkeerplaats. Haar pees moest zo min mogelijk belast worden, maar ze moest blijven bewegen en dan is een harde ondergrond het beste. Op die ondergrond hoeft ze haar been het minste te buigen. Na die zes weken mocht ze weer voor het eerst in de wei, in een stuk dat met een touw werd afgescheiden van de rest van de kudde merries. Helemaal voorkomen dat ze rustig van start zou gaan kun je niet. Van vreugde galoppeerde Lizzy rondje na rondje in haar stuk wei...Maar laat in de middag, op de terugweg naar haar stal via de opslagruimte, liep ze in een prachtig drafje. Ze had de pees

gelukkig niet te zwaar belast. Tot op de dag van vandaag koelen we haar been, ze heeft er baat bij. Als de buitenbak te nat is blijft ze binnen en lopen we met haar het rondje door gangpaden en over de parkeerplaats. Het buigen van haar been en dat gebeurt meer en is veel zwaarder in nat zand, is dan een te zware belasting voor haar pees.

Links Rolinda, rechts Lizzy en op achtergrond Rianne. Lizzy weer in de wei met haar vriendinnen

Sandro en No Limit gaat het heel goed.

Vaste maatjes, altijd goed gehumeurd en speels. Ieder dier heeft bij ons zijn eigen vaste kameraad gevonden. En al jaren lang trekken Sandro en No Limit samen op. Qua karakter passen ze heel goed bij elkaar. Allerliefst, goedmoedig en een beetje ondeugend. No Limit is het paard dat altijd het voortouw neemt in "bloemetjes plukken". De plantenbak naast het terras, het plantje op het tafeltje op het terras: als het even kan trekt No Limit de rozen uit de plantenbak of neemt een hap van de taferversiering... Sandro kijkt dan bewonderend toe en gaat vervolgens zelf aan het "snoeien".

Appels groeiden er dit jaar niet aan het appelboompje naast de wei dus "appeltjes jatten" was er niet bij.

Voor: No Limit en achter Sandro in de bak

De donateursdag op zondag 16 juli 2023

De julimaand bracht veel regen. Heel goed voor onze wei, maar op de donateursdag was het te grijs en regenachtig om buiten te zitten. Dus hadden we de gangpaden naast de stallen ingericht met stoeltjes en tafeltjes. Tussen de paarden in zitten vindt iedereen gezellig. Voor de donateurs geeft het ook dé kans om uitgebreid te knuffelen met hun lievelingsdier. En dat gebeurde volop. Uit Noord-Holland waren grote fans van Nirvana overgekomen. Uit Friesland liefhebbers van de andere paarden. Voor mensen en dieren was het een heel gezellige dag.

Li: Inge den Bakker met goede vriendin Nirvana. Midden: gezellig in de stal. Re: Lisette Keetmans met haar grote lieveling: Rianne.

Uitbreiding van onze kippenbrigade

De intrek van de kippenbrigade vorig jaar in onze stallen was voor mij een *eye-opener*. Al jaren geleden had ik van onze vrijwilliger, Wim Meijer, gehoord van de *Stichting Red een Legkip*. Legkippen in de vee-industrie die al heel jong, na anderhalf jaar, naar de slacht gaan omdat ze minder eieren leggen. De *Stichting Red een Legkip* koopt een aantal kippen op die je kunt adopteren door ze een goed thuis te

geven. Tot de komst van onze brigade dacht ik dat je een kippenhok moest hebben om kippen te houden.. Maar onze kippenbrigade liet mij zien dat zij bij ons in feite het ouderwetse goede boerderijleven van de

kip leven: met alle ruimte binnen en buiten om rond te scharrelen. Er is geen kippenhok nodig. 's Avonds vinden ze allemaal hun eigen plek. Op de balken of op de voerbakken gaan ze "op stok". We verzorgen al zes kipjes. Twee er bij is geen enkel probleem. Dus haalde ik op een zaterdagavond in juli bij een opvangadres in Sint Pancras (NH) van de stichting twee witte legkippen op.

Als je ze ziet schrik je. Dan wordt je volop geconfronteerd met wat dat kippenleven dat ze geleid hebben voor ze heeft betekend. Door de vogelgriep zijn maandenlang alle kippen opgehokt. In een veel kleinere ruimte zitten ze met honderden zo niet duizenden boven op elkaar. Met te weinig leefruimte en door verveling en stress pikken ze zichzelf en elkaar kaal... Een kale roze buik en achterwerk. Kale plekken in hun nek. Brenda Beemster van de kippenopvang vertelde dat kippen nieuw-

komers op afstand houden. Door pikken of opjagen. Het is dus verstandig bijvoorbeeld met gaas een afscheiding te maken. Ik vermoedde dat dat bij ons mee zou vallen. Onze kippenbrigade leeft zó

ontspannen en goed, met alle ruimte en volop eten. Maar het wás spannend toen ik zondagochtends het deurtje van de grote honden**bench** die in onze opslagruimte staat opende. Daarin waren de twee kippen de avond ervoor ondergebracht. Beide witte kipjes stapten naar buiten en liepen de opslagruimte in. Onze kippenbrigade keek rustig toe. De kennis-

making ging wonderbaarlijk goed: geen van onze kippen pikte naar de nieuwkomers. Binnen twee dagen zat een van de Dames Kievit zelfs naast een van de nieuwe kippen in de *bench*... Inmiddels zijn de twee witte kipjes meer dan acht weken bij ons. Helemaal thuis en volop in de veren, er is geen kaal plekje meer te zien.

Vaste verzorgster Nikki Laamers verwert de kipjes

Ze worden volop verwend. Met extra hapjes naast het biologische kippenvoer: gedroogde meelwormen (een lekkernij waar ze dol op zijn), een kropje sla, maïskorrels en bijna dagelijks: een ei... Die eieren zijn extra goed voor hun conditie. We noemen de witte kippen "De Veteraantjes". Het past goed bij onze opvang. Pensioen voor het oude manegedier en pensioen voor kippen die anders, nadat ze zo'n 400! eieren hebben gelegd en hun grootste productie achter de rug hebben, bij de slacht eindigen.... Kippen zijn gezellige dieren. Iedere dag als ik kom, rennen ze me ter begroeting tegemoet. Ze scharrelen rond in de stal bij het uitmesten. Nestelen zich met de andere kippen om je heen als je een kopje koffie drinkt. Wroeten lekker in het tuintje, in de wei en het grind. De Veteraantjes hebben hun eigen overnachtingsplek gevonden. Een op de honden**bench**, de ander in de stal van **Macho'tje**... Die houdt van kippen☺. Rond 20.00 uur fladdert een van de Veteraantjes op de staldeur van Macho en klimt daarna in de "driehoek", de voerbak die Snuitje gebruikte. Ze nestelt zich behaaglijk in het stro in die voerbak. Macho geeft haar alle ruimte. Hij is een vriendelijk en goed gastheertje en vindt het prima gezelschap.

Indoor Friesland

Tot onze grote vreugde zijn we ook dit jaar uitgenodigd door de organisatie van *Indoor Friesland* om kosteloos een standje te bemensen tijdens dit geweldige evenement. Van woensdag, 25 t/m zaterdag 28 oktober 2023 staan we in het WTC Expo. We kozen nu voor de dagen van het springevenement. Uiteraard krijgen jullie het verslag van *Indoor Friesland* in de eerstvolgende Nieuwsbrief.

De volgende Nieuwsbrief

De volgende Nieuwsbrief ontvangen jullie eind december. Met natuurlijk alle wel en wee van onze dieren. Het verslag van *Indoor Friesland*, de uitnodiging Eerste Kerstdag bij ons te komen in de versierde stallen en verder nieuws. Wie langs wil komen: jullie zijn altijd welkom op zondag rond 16.00 uur.

Met vriendelijke groet,
Ineke de Groot

Stichting Opvang Oude Manegepaarden en -Pony's in Friesland.

Frans van Mierisstraat 37, 8932 KR Leeuwarden. Inschr.nr. KvK: 01107267.

Rekeningnummer: Triodos Bank. IBAN NL87 TRIO 0390 2118 18

www.pensioenpaard.nl. e-mail: info@pensioenpaard.nl. Tel. 058 – 2 12 45 25